

така частка у доходах є доволі низькою і зумовлює зниження відтворювальної, регулюючої та стимулюючої ролі заробітної плати, що призводить до негативних суспільних наслідків. На нашу думку, з метою оптимізації дохідної поведінки домогосподарств доцільно на загальнодержавному рівні розробити заходи спрямовані на підвищення економічної активності громадян та зростання рівня трудових доходів населення.

Література:

1. Кізима Т. О. Фінанси домогосподарств: сучасна парадигма та доміанти розвитку: монографія. К.: Знання, 2010. 431 с.
2. Фінанси: підручник / За ред. С. І. Юрія, В. М. Федосова. К.: Знання, 2008. 611 с.
3. Доходи і витрати населення: Статистичний щорічник України за 2015 р. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publ1_u.htm.
4. Доходи і витрати населення за 2016 р. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2016/gdn/dvn_ric/dvn_ric_u/dvn_kv16_u.htm.
5. Макроекономічний та монетарний огляд, січень 2017 р. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=43297262&cat_id=580.

Коломийчук Наталія Михайлівна

*К.е.н., доцент кафедри фінансів ім. С. І. Юрія
Тернопільського національного економічного університету*

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ В БЮДЖЕТНОМУ ПРОЦЕСІ

Забезпечення ефективного формування та використання бюджетних коштів, що сприяє зміцненню економічної могутності країни і зростанню добробуту громадян, належить до основних проблем сучасного економічного розвитку нашої держави. Один зі шляхів її вирішення – це вдосконалення системи контролю у бюджетному процесі.

В умовах розвитку ринкових відносин в Україні та здійснення докорінних перетворень в економічному і політичному устроях держави сформувалася система контролю бюджетного процесу. Однак вона діє неефективно, що підтверджується зростанням кількості й обсягів бюджетних правопорушень. Існуюча сьогодні система органів та механізм

контролю мають ряд недоліків: несформованість нормативно-правової бази й єдиної інформаційно-комунікаційної інфраструктури; недостатня координованість діяльності; недотримання на практиці наукових принципів організації; низький рівень результативності; розбалансованість системи державного фінансового контролю.

На сучасному етапі набуває особливої актуальності науково-практичне завдання формування ефективної системи контролю, розробки методичних положень її функціонування та розвитку, оцінювання результативності взаємодії суб'єктів і об'єктів контролю та впровадження нових видів, форм і методів контролю, спрямованих на удосконалення бюджетного процесу.

У нашій державі питання розроблення теорії й методології фінансової безпеки і контролю розглянуто у працях таких відомих науковців, як: О. Амоша, В. Андрущенко, О. Барановський, М. Бариніна-Закірова, М. Білуха, Т. Боголіб, О. Василик, П. Германчук, В. Дем'янишин, О. Десятнюк, О. Кириленко, А. Крисоватий, К. Павлюк, П. Мельник, І. Микитюк, Н. Рубан, В. Симоненко, І. Стефанюк, В. Федосов, С. Юрій та ін.

Модернізація контролю в бюджетному процесі передбачає визначення єдиних концептуальних засад організації цього контролю, оптимізацію його організаційної структури, уточнення і розмежування функцій органів державного фінансового контролю, стандартизацію форм та методів контрольної діяльності, вдосконалення кадрового забезпечення, покращення матеріально-технічного, наукового й інформаційно-аналітичного забезпечення функціонування системи контролю. При цьому доцільно сформулювати основні завдання удосконалення системи державного внутрішнього фінансового контролю у бюджетному процесі.

Створення повноцінної системи контролю в бюджетному процесі потребує системного підходу до формування його концептуальних та методичних основ, серед яких: понятійний апарат; цілі, завдання і принципи здійснення; функції, об'єкти та методи; критерії та показники, а також їх інформаційна база; форми організації, реалізації та контролю виконання рекомендацій такого контролю.

Пріоритетні напрями підвищення результативності функціонування контролю у бюджетному процесі:

— використання міжнародного досвіду при розробці організаційних, методологічних засад функціонування контролю із врахуванням

специфічних особливостей фінансової системи України, що дасть можливість побудувати дієву систему органів цього контролю;

— визначення джерел періодичного опублікування системою контролю своєчасної і достовірної інформації щодо напрямів використання бюджетних коштів, виявлених правопорушень і прийнятих заходів щодо їх усунення;

— узгодження основних положень нормативно-правових актів контролю та інших елементів фінансової системи;

— формування системи підготовки кваліфікованих спеціалістів для проведення державного внутрішнього фінансового контролю.

Запропоновані напрями сприятимуть формуванню ефективної системи органів контролю в Україні, підвищенню якості його нормативно-правового, організаційного, методологічного та інформаційного забезпечення.

Круп'як Ірина Йосифівна

*К.е.н., старший викладач кафедри фінансів ім. С. І. Юрія
Тернопільського національного економічного університету*

СПЕЦИФІКАЦІЯ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНИХ ОПЕРАЦІЙ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

В сучасних умовах зовнішньоторговельні операції направлені на збалансування виробничих можливостей країни та переваг споживачів, дозволяють одержати дефіцитні товари, послуги, а також реалізувати надлишок окремих товарів, послуг, що не поглинаються внутрішнім ринком. Належне здійснення таких операцій компенсує недостатнє забезпечення держави відповідними ресурсами, сприяє захисту її торговельних інтересів та стабільному зростанню національного доходу. Однак, проблемами підвищення рівня економічної ефективності зовнішньоторговельних операцій держави є відсутність дієвої зовнішньоторговельної інфраструктури, сировинний характер експорту, залежність економіки від монопольних імпортних ринків постачання енергоносіїв та матеріальних ресурсів. При цьому упродовж останніх років спостерігалася негативна тенденція скорочення обсягів зовнішньоторговельних операцій України. Так, у 2014 році обсяг експорту товарів і послуг зменшується на 18322,7 млн. дол. США порівняно з 2012